

A felvonók jogi és műszaki szabályozása

A felvonók hazai szabályozása ma már megegyezik az Európai Unió előírásaival. A jogszabályok és a szabványok – részben az unióval kötött társulási szerződés, majd a csatlakozás miatt – állandóan változtak. Hozzájárult ehhez az is, hogy az európai szabványosítási szervezetben (CEN) is felgyorsult a munka, és számos, korábban tervbe vett szabvány ebben az időszakban készült el, és a közeljövőben is várható újabb szabványok megjelenése.

A jogi környezet már korábban átalakult, és amennyire a társult tagsággal járó státus megengedte, az uniós jogszabályokhoz igazodott. Az Európai Unióhoz való csatlakozás konkrét eseményével kapcsolatban már csak néhány területen volt szükség a felvonós szakmát is érintő jogi változásra.

Kivétel-e a szabványok alkalmazása?

A szabványosításról szóló törvény értelmében a szabványok alkalmazása önkéntes, ugyanakkor egyes jogszabályok szerint a szabványok jelentős részének alkalmazása elkerülhetetlen. Amennyiben egy előírást valamiért mégsem lehet betartani, a legalább azonos biztonságot nyújtó, eltérő megoldást az engedélyezést megelőzően, legkésőbb a tervellenőrzés során jóvá kell hagyatni. A Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) által megjelentetett szabványok a közzététel napjától érvényesek, azokat a felvonó tervezésénél azonnal alkalmazni kell. A követelmények számonkérésére azonban – az építési engedély kiadását követően – már csak az üzembe helyezés

előtti vizsgálat alkalmával van mód. Jól dokumentálható és logikus a hatályos építési engedély kiadásának időpontjában érvényes szabványok alkalmazása

És aminek még változnia kell...

A felvonók létesítését a hazai jogszabályok hatósági engedélyhez kötik, mégis rendszeresen előfordul, hogy az adott építmény forgalmához alkalmatlan számú vagy teljesítményű felvonót terveznek be. Az ilyen felvonótervek megváltoztatását – hivatkozva az épület terveire – már a tervezés stádiumában is nehéz elérni, azonban ha az építmény már felépült, és a nem megfelelő számú vagy méretű aknáknak már elkészültek, szinte lehetetlen változtatni. Ez azt eredményezi, hogy az épület függőleges forgalmát a nem odai berendezések nem képesek megfelelő színvonalon ellátni. ráadásul idő előtt törkremennek, indokolatlanul rongva ezzel az illető márka jó hírnevét is. Rosszabb esetben – például az akadálymentes közlekedés megoldatlansága, vagy egy biztonsági felvonó hiánya miatt – a megvalósult állapot jogszabálysértés. A

Jogszabályok

A felvonók és a mozgólépcsők építészeti, biztonsági engedélyezése, üzemeltetése, ellenőrzése nemzeti hatáskörben marad. Az erről szóló, többször módosított 113/1998. (VI. 10.) kormányrendeletet legutóbb az Európai Unióhoz történő csatlakozás kapcsán a 121/2004. (IV. 29.) kormányrendelet módosította. A módosítás gyökeres változást nem okoz. Az Európai Parlament és Tanács 95/16/EK irányelvének – az úgynevezett „Lift-direktívának” – megfelelő hazai jogszabályt, a felvonók biztonsági követelményeiről és megfelelőségének tanúsításáról szóló 108/2001. (XII. 23.) FVM-GM együttes rendeletet a 12/2004. (IV. 29.) BM-GKM együttes rendelet módosította. A módosítás azokat az előírásokat tartalmazza, amelyeket csak az uniós tagállamok alkalmazhat, ilyen például, hogy a felvonók és azok biztonsági berendezéseinek megfelelőségi jelölése ezentúl a „CE” jel. A tanúsító szervezetek működéséhez [a felvonók szakterületén a 108/2001. (XII. 23.) FVM-GM együttes rendelet szerinti tevékenységekre] a jövőben büsszelli notifikáció is szükséges. A már meglévő berendezések 113/1998. (VI. 10.) kormányrendelet szerinti periodikus vizsgálatára való kijelölés feltételei nem változnak, az továbbra is teljesen nemzeti hatáskörben marad.

kivételző pedig esetleg – alkalmatlan szolgáltatás címén – hosszas pereskedésnek nehez el. Szentén régi problémát jelent az OTEK felvonókra vonatkozó paragrafusa. Nam egyértelmű, hogy milyen épületekbe és milyen esetekben szükséges akadálymentes közlekedést biztosító, illetve biztonsági felvonó beépítése, illetve, hogy ezekből hány darab szükséges. Rendszeres vitára, félreértésre ad alkalmat a rendelet jelenlegi megfogalmazása. A „mikor szükséges...?” kérdésre jelenleg egy bizonytalan „majdnem mindig...” válasz adható. A rendeletben konkrétan kellene megadni azoknak az épületeknek a körét, ahol – hivatkozva az új európai szabványra – az esélyegyenlőséget jobban biztosító, továbbá ahol a biztonsági felvonó beépítése kötelező. Megfigyelhető az is, hogy az olyan épületek jellemző szintmagassága, amelyben felvonót kötelező létesíteni – a technika és a gazdaság fejlődésével párhuzamosan – nem csökkent, mint az elvárható lett volna, hanem nőtt, a korábbi OESZ szerinti 11,6 méterrel a jelenlegi, 13,65 méterre. Megfontolandó, hogy e határt legalább az OESZ szerinti értékre vissza kellene állítani. Hibák vannak az OTEK mozgólépcsőkre és mozgójárdákra vonatkozó előírásaiban is.

A fenti összefoglalás alapján látható, hogy a rendeletek és szabványok tekintetében további változásokkal kell együtt élnünk.

Bárréti Tibor

okl. gépészmérnök, okl. villamosmérnök
ÉMI Felvonó és Mozdólépcső Felügyelet
vezető helyettes

A közeljövőben új felvonószabványok jelennek meg

Problémát jelent az OTEK felvonókra vonatkozó paragrafusa